

УДК 330

О. О. ЛІТВИНЕНКО, М. В. ЛІТВИНЕНКО
РЕАЛІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ШЛЯХОМ СПРОБИ СТВОРЕННЯ ПЕРШОГО ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ

Висвітлено значимість молодіжного підприємництва для розвитку економічної політики країни. Досліджено молодіжне підприємництво як особливий вид економічної активності молоді, його вплив на досягнення економічних інтересів та розкриття творчого потенціалу і самореалізацію молоді. Право кожної людини на реалізацію свого потенціалу, вільний і всебічний розвиток себе як особистості визначено Конституцією України. У роботі зроблено акцент, що економічний профіль навчання у Навчально-науковому інституті економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу формує у студентів підприємницьке мислення, забезпечує отримання різних компетенцій і можливостей підприємницької ініціативи та надає можливість спробувати втілити ідею в реальний проект, а саме створити власний бізнес в молодіжному середовищі з метою отримання прибутку і самореалізації. В роботі розглянуто проект з виробництва виробів для розвитку дітей віком до року, а також дітей з захворюванням аутизму, дитячого церебрального паралічу, а саме текстильних виробів (ковдр та подушок) по техніці «Бонбон», що являє собою різновид декоративно-прикладного мистецтва. Визначено їх функціональні характеристики: практичну, естетичну, оздоровчу та соціальну. Показано, що для реалізації цього бачення необхідно прорахувати мінімальний набір чинників: аналіз конкурентного поля, аналіз сильних, слабких сторін, можливостей та загроз, сформувані бізнес-модель та ціннісну пропозицію, визначити етапи реалізації проекту та прорахувати доходи та витрати. На базі цього сформовано послідовність дій при реалізації проекту: забезпечення наявності організаційно-правової форми підприємництва, аналіз ринку (конкурентів та попиту) і вибір напрямів збуту, розрахунок собівартості виробу, визначення ціни з урахуванням вимог ринку, розрахунок очікуваного економічного ефекту, аналіз результатів проекту та внесення коректив за необхідністю, подальше розширення підприємницької діяльності. Зроблено висновок, що розвиток молодіжної підприємницької діяльності потрібно розглядати як об'єктивну необхідність і реальність сучасного етапу розвитку України. А розвиток саме студентського підприємництва має зайняти особливе становище в системі державної молодіжної політики.

Ключові слова: власний бізнес, молодь, Інтернет-простір, текстильні вироби, розвиток дитини, витрати, наповнювач Memory ефективність, прибуток.

А. А. ЛІТВИНЕНКО, М. В. ЛІТВИНЕНКО
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРЄДПРИНИМАТЕЛЬСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛА ПУТЕМ ПОПЫТКИ СОЗДАНИЯ ПЕРВОГО СОБСТВЕННО БИЗНЕСА

Освещена значимость молодежного предпринимательства для развития экономической политики страны. Исследовано молодежное предпринимательство как особый вид экономической активности молодежи, его влияние на достижение экономических интересов и раскрытия творческого потенциала и самореализации молодежи. Право каждого человека на реализацию своего потенциала, свободное и всестороннее развитие себя как личности определены Конституцией Украины. В работе сделан акцент, что экономический профиль обучения в Учебно-научном институте экономики, менеджмента и международного бизнеса формирует у студентов предпринимательское мышление, обеспечивает получение различных компетенций и возможностей предпринимательской инициативы и предоставляет возможность попробовать воплотить идею в реальный проект, а именно создать собственный бизнес в молодежной среде с целью получения прибыли и самореализации. Предложен проект по производству изделий для развития детей до года, а также детей с заболеванием аутизма, детского церебрального паралича, а именно текстильных изделий (одеял и подушек) по технике «Бонбон», представляющей собой разновидность декоративно-прикладного искусства. Определены их функциональные характеристики: практическую, эстетическую, оздоровительную и социальную. Показано, что для реализации этого видения необходимо просчитать минимальный набор факторов: анализ конкурентного поля, анализ сильных, слабых сторон, возможностей и угроз, сформировать бизнес-модель и ценностное предложение, определить этапы реализации проекта и просчитать доходы и расходы. На базе этого сформирована последовательность действий при реализации проекта: обеспечение наличия организационно-правовой формы предпринимательства, анализ рынка (конкурентов и спроса) и выбор направленный сбыта, расчет себестоимости изделия, определение цены с учетом требований рынка, расчет ожидаемого экономического эффекта, анализ результатов проекта и внесение корректив при необходимости, дальнейшее расширение предпринимательской деятельности. Сделан вывод, что развитие молодежной предпринимательской деятельности нужно рассматривать как объективную необходимость и реальность современного этапа развития Украины. А развитие именно студенческого предпринимательства должна занять особое положение в системе государственной молодежной политики.

Ключевые слова: собственный бизнес, молодежь, Интернет-пространство, текстильные изделия, развитие ребенка, затраты, наполнитель Memory эффективность, прибыль.

A.A LITVINENKO, M.V. LITVINENKO
REALIZATION OF ENTREPRENEURIAL CAPACITY BY AN ATTEMPT OF CREATING THE FIRST PERSONAL BUSINESS

The significance of youth entrepreneurship for the development of economic policy of the country is highlighted. Investigated youth entrepreneurship as a special type of youth economic activity, its influence on the achievement of economic interests and the disclosure of creative potential and self-realization of youth. The right of every person to realize his potential, the free and all-round development of himself as a person is determined by the Constitution of Ukraine. The emphasis is placed on the fact that the economic profile of teaching at the Educational-Scientific Institute of Economics, Management and International Business forms students entrepreneurial thinking, provides various competences and opportunities for entrepreneurial initiative and provides an opportunity to try to translate the idea into a real project, namely, to create their own business in the youth environment for the purpose of profit and self-realization. The project is devoted to the development of children's products for the development of children under the age of one year, as well as children with autism, cerebral palsy, namely, textile products (blankets and pillows) by the Bonbon technique, which is a kind of decorative and applied art. Their functional characteristics are defined: practical, aesthetic, recreational and social. It is shown that in order to realize this vision it is necessary to calculate the minimum set of factors: analysis of the competitive field, analysis of strengths, weaknesses, opportunities and threats, form a business model and value proposition, identify the stages of the project implementation and calculate the revenues and expenses. On the basis of this, a sequence of actions was created during the project implementation: ensuring the availability of the organizational and legal form of entrepreneurship, market analysis (competitors and demand), and the choice of sales areas, calculation of the product cost, price

© О. О. Літвіненко, М. В. Літвіненко, 2018

determination taking into account market requirements, calculation of expected economic effect, analysis of project results, and Making corrections as necessary, further expanding business activities. It is concluded that the development of youth entrepreneurial activity should be considered as an objective necessity and reality of the modern stage of development of Ukraine. And the development of student entrepreneurship should occupy a special position in the system of state youth policy.

Keywords: own business, youth, Internet space, textiles, child development, costs, memory filler efficiency, profit

Вступ. Сучасна молодь, у своїй переважній більшості, прагне особистої і фінансової свободи. Вона позитивно ставиться до ринкових форм господарювання, вона більш активна і пристосована до підприємництва. Сфера підприємництва – це важливий сектор розвитку економіки держави та регіону. Підприємці беруть на себе відповідальність та ризики ведення підприємницької діяльності та створюють матеріальні й нематеріальні блага, які є основою благополуччя країни, формують значну частину податкових надходжень державного та місцевого бюджетів.

Аналіз стану питання. Зокрема розвиток підприємницьких навичок у української молоді, розширення правової свідомості у питаннях провадження економічної діяльності є одним із вирішальних чинників, який дозволить сприяти соціально-економічному розвитку держави та самозайнятості населення.

Вже на власному досвіді, можемо стверджувати, що сьогодні меншість студентів безтурботно проводять вільний час, не перевантажуючи себе навчанням і мріючи про високі зарплати у великих фірмах. Підхід, щодо пошуку роботи після отримання диплому – вже минуле, понад 60 % студентів вже другого курсу замислюються о можливостях заробітку – це й обумовлює актуальність обраної теми статті.

Економічний профіль навчання у Навчально-науковому інституті економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу формує у студентів підприємницьке мислення, забезпечує отримання різних компетенцій і можливостей підприємницької ініціативи та надає можливість спробувати втілити ідею в реальний проект – створити власний бізнес в молодіжному середовищі, як з метою отримання прибутку, так і для повної самореалізації.

В умовах нестачі власних коштів і непередбаченості початкових субсидій у державних програмах сприяння розвитку молодіжному підприємству, українська молодь обмежена у масштабності ідей. У результаті, найреалістичніше на що можуть претендувати вітчизняні студенти – Інтернет торгівлю на базі існуючих українських платформ (найпопулярніші з них: Prom.ua, Bigl.ua, OLX.ua, Zakupka.com) та соціальних мереж, з перспективністю створення власного Інтернет-магазину.

Звісно торгувати виробами з низькою ціною, що закуплені на азійських та американських сайтах є привабливим для підприємця, але таким чином підтримується економічний розвиток інших держав. Для України сьогодні вкрай необхідно розвивати власне вітчизняне виробництво продукції.

Аналіз основних досягнень і літератури. Дослідженню проблем самореалізації особистості

присвячені праці українських учених В. Андрущенко, М. Булатова, Л. Губерського, А. Єрмоленка, С. Кримського, А. Лоя, М. Михальченка, І. Надольного, В. Табачковського, Г. Шалашенка [1-3, 6] та ін. В роботах авторів: Н. Зарипової, Л. Гармаш, А. Єфремова, Є. Іваненко, Т. Коломиец безпосередньо розглянуто проблеми самореалізації людини [4-7,]. Сьогодні багато дослідників розглядають молодь, як важливу складову суспільства і вагомий фактор соціально-економічного прогресу. Зокрема, від рівня залученості молоді у сферу підприємництва, багато у чому залежить прогрес ділової активності у суспільстві у цілому. За результатами опитувань «Молоді України», близько 40% респондентів мають бажання стати підприємцем, мати власну справу [2], однак для реалізації цього бачення необхідно прорахувати мінімальний набір чинників, : аналіз конкурентного поля, аналіз сильних, слабких сторін, можливостей та загроз, сформувати бізнес-модель та ціннісну пропозицію, визначити етапи реалізації проекту та прорахувати доходи та видатки.

З більшістю питань можна розібратись і самотужки: є література, тематичні Youtube канали, курси. Таким чином, сьогодні молодь має можливості бути активним учасником процесу забезпечення сталого місцевого розвитку і на практиці втілити своє бачення майбутнього України.

Мета роботи. Дослідження етапів втілення ідеї створення власного бізнесу в молодіжному середовищі в реальний проект, як з метою отримання прибутку, так і для повної самореалізації.

Результати роботи. Для дослідження та аналізу молодіжного бізнесу розглянемо його особливості за допомогою конкретного підприємницького проекту.

В проекті пропонується виробництво виробів для розвитку дітей віком до року, а також дітей з захворюваннями аутизму, дитячого церебрального паралічу. А саме текстильних виробів (ковдр та подушок) по техніці «Бонбон», що являє собою різновид декоративно-прикладного мистецтва (рис. 1, табл. 1).

Окрім переваг, які наведені у табл. 1, можливо також зазначити не масовий характер виробництва, запропонованих виробів, унікальність кожного з них та допоміжну функціональність у розвитку дитини – розвиток скоординованих дій (дрібну моторику).

Рис. 1 –Зовнішній вигляд ковдри по техніці «Бонбон»

З розвитком і вдосконаленням дрібної моторики кисті і пальців рук напряму пов'язано розвиток центральної нервової системи та формування психічних процесів, мови. Аналіз і синтез при обробці інформації в центральній нервовій системі забезпечує свідомий відбір найбільш відточених моторних функцій. При поліпшенні моторних функцій дитина відчуває себе більш комфортно в будь-якій ситуації, в будь-якому середовищі.

Особливої уваги потребує етап «Аналіз ринку і вибору напрямів збуту». Як вже було зазначено Інтернет торгівля сьогодні набирає значних обертів. Головною причиною створення і бурхливого розвитку Інтернет-магазинів стало бажання швидко реагувати на ринок, тобто продавати те, що потрібно людям.

Простота відвідування, доступність в будь-який час доби і найширший асортимент товарів в купі з прийнятними цінами створили сприятливий ґрунт для появи нових сервісів і їх бурхливого розвитку.

Цьому свідчать сотні новостворених або вже працюючих магазинів, що пропонують практично необмежений асортимент товару.

Торгівля в Інтернеті має свої переваги, основні з яких:

- вартість організації торгівлі в Інтернеті менше, ніж в офлайн за інших рівних умов;
- інтернет-магазин працює 24 години на добу, 7 днів на тиждень;
- при правильній організації інтернет-магазину витрати на залучення покупця істотно знижуються;
- вартість рекламної кампанії в Інтернеті значно

Таблиця 1 – Функціональні характеристики текстильних виробів по техніці «Бонбон»

Практична	Естетична
<ul style="list-style-type: none"> – нічим не відрізняються по теплових властивостях від звичайного ковдри, даруючи відчуття затишку і зігріваючи тіло користувача без перегріву; – за рахунок легкого наповнювача, що використовується як набивання, не мають великої ваги, тому комфортні і зручні в застосуванні; – виконуються для користувачів різного віку, включаючи новонароджених, дітей дошкільного та шкільного періоду, підлітків і дорослих (в тому числі літніх людей); – мобільні та при необхідності легко згортаються, складаються для зберігання в білизняний ящик меблів, не займаючи багато місця; – в більшості випадків витримують прання в пральній машині на делікатному режимі при 30 градусах 	<ul style="list-style-type: none"> – можуть бути самостійним елементом дизайну або виготовляються у вигляді комплекту, доповнюючи чохлами або готовими подушками аналогічного стилю, подібними бортами в дитяче ліжечко, накидками на сидіння крісел або дивана, фактурними іграшками з ідентичного матеріалу
Оздоровча	Соціальна
<ul style="list-style-type: none"> – виготовляються з текстилю натурального походження, що не дратівної навіть чутливу шкіру, тому підходять алергікам; – мають гіпоалергенний наповнювач з відмінним повітрообміном і гігроскопічністю, стійкий до утворення середовища для мікроорганізмів; – за рахунок щільної структури текстилю не пропускають і не накопичують пил, що запобігає утворенню пилових кліщів - джерела свербіжу та почервоніння шкіри; – оснащуються натуральної підкладкою виворітного боку, що надає виробу тепло, створює максимальний комфорт і виключає ворушіння в процесі сну 	<ul style="list-style-type: none"> – є однією із затребуваних технік рукоділля, з якої під силу впоратися навіть недосвідченій майстрині, використовуючи прийоми професіоналів, які знають, як легко і швидко виготовити подібні речі; – завжди бажані в якості подарунка собі або близьким

Зупинимось на етапах реалізації проекту (рис. 2).

На початку будь якої підприємницької діяльності необхідно пройти реєстрацію, обравши організаційно-правову форму підприємництва та відповідну систему оподаткування. Зазначений проект планується, реалізувати, як розширення підприємницької діяльності по формі – фізична особа підприємець (ФОП) та 2 група платників єдиного податку.

нижче офлайнової;

– охоплення аудиторії в географічному масштабі не зіставимо з звичайної торговою точкою.

Одним з основних напрямків Інтернет торгівлі, як трампліну для старту бізнесу – є торгівля через соціальну мережу Instagram. Вже сьогодні сервіс налічує більше 400 мільйонів користувачів, і їх число продовжує рости.

Для збільшення обсягів продажів і підвищення впізнаваності продукції у проекті на даному етапі обрано наступні напрями збуту: соціальна мережа Instagram і Інтернет-платформа Prom.ua. При наявності певних фінансів планується створення власного Інтернет-магазину, що і є ключовим етапом проекту.

На етапі розрахунку очікуваного річного економічного ефекту прораховано:

У проекті річний результат дорівнює:

$$P = C * N,$$

де C – ціна за одиницю, грн;

N – кількість виробів, шт.

$$P = 1299 * 240 = 311760 \text{ грн.}$$

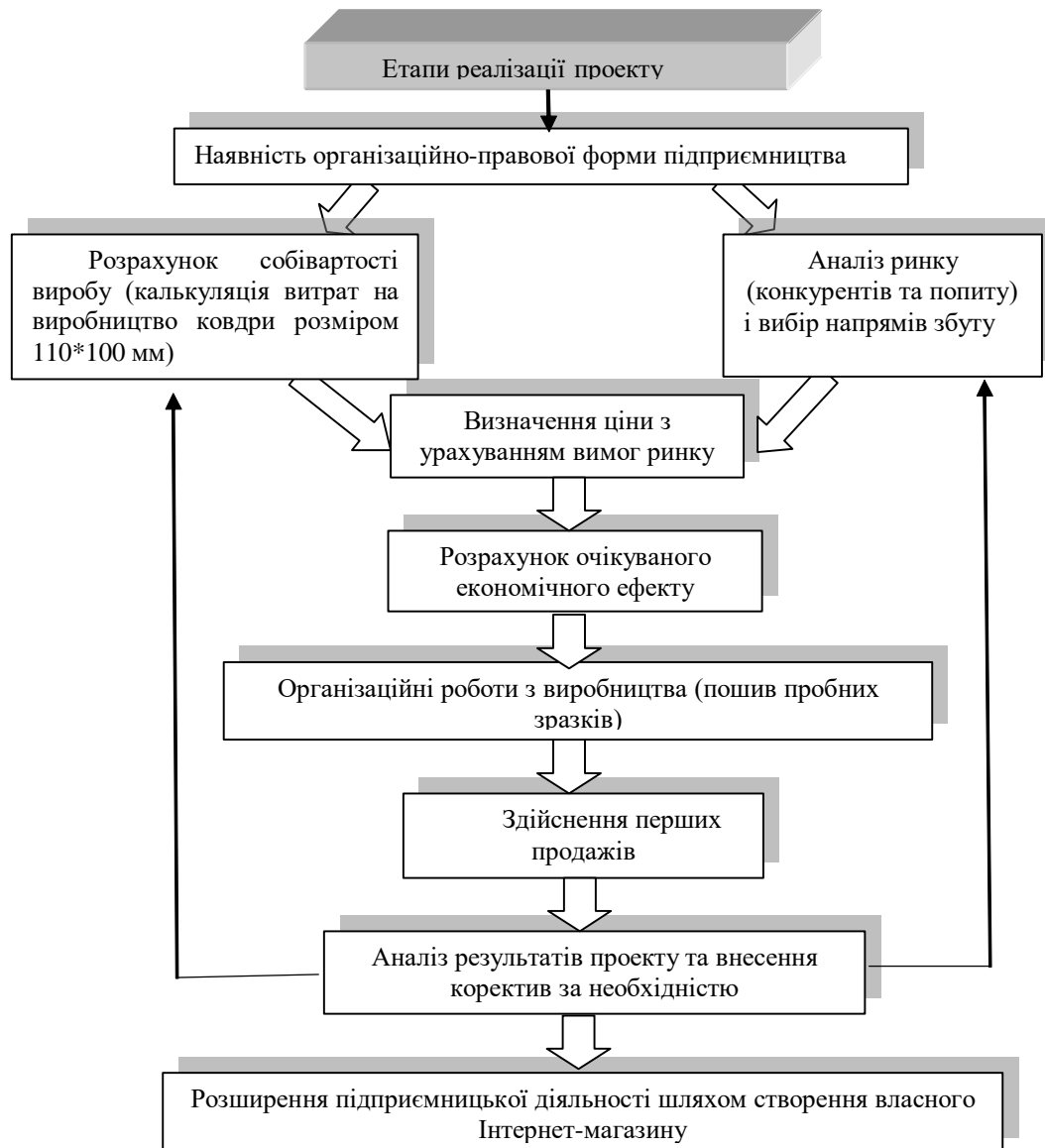

Рис. 2 Послідовність дій при реалізації проекту

Щодо витрат проекту, то вони поділяються на дві основні категорії:

– змінні: витрати на матеріали, витрати на виробництво (табл. 2);

– постійні: єдиноразові – витрати на розробку контенту, витрати на збут; податки (табл. 3).

При визначенні ціни врахована собівартість та існуючі ціни конкурентів на ринку на аналогічні вироби (від 800 грн до 1400 грн). Ціна за виріб у проекті становить 1299 грн. (націнка складає 46,7 %) Планується за рік виробити та реалізувати 240 ковдр.

$$\text{Річні витрати} = C * N + V_{\text{п}} + \Pi_{\text{од}}$$

де C – собівартість виробу (табл. 2);

$V_{\text{п}}$ – постійні витрати за проектом (табл. 3);

$\Pi_{\text{од}}$ – річний податок (2 група платників єдиного податку сплачує на місяць 744,60 грн, тобто за рік податок складе 8935, 2 грн)/

$$\text{Річні витрати} = 885,42 * 240 + 7650 + 8935,2 = 229086 \text{ грн.}$$

$$\text{Абсолютний ефект} = 311760 - 229086 = 82674 \text{ грн.}$$

Таблиця 2 – Змінні витрати на виробництво ковдри розміром 110*100 см

№	Найменування статті витрат, грн	Величина, грн
1	Матеріали: сатин (відріз з урахуванням припусків розміром 140*154 см); тканина MinKu (пухирці); пін, відріз розміром 80*150 см); - утеплювач – сінтепон (1 м/пог); - наповнювач - холлофайбер, сінтепон, сінтепух (1 кг); - армовані нитки в тон текстилю Сума по матеріалу:	211,4 209,4 147,52 25 73 19,1 685,42
2	Робота (пошив):	200
3	Разом:	885,42

Таблиця 3 – Постійні витрати за проектом

№	Найменування статті витрат, грн	Величина, грн
1	Створення контенту: – фото сесія	1000
2	Збут: – Інтернет торгівля на базі платформи Prom.ua (річний пакет+ реклама ProSale); – торгівля у соціальної мережі Instagram (реклама)	4500+1 50 2000
3	Разом Вп:	7650

Економічна ефективність – це відносний показник, що показує відношення отриманого результату до витрат, який зумовив цей результат, і позитивність ресурсного балансу, тобто забезпечення економічної системи необхідними ресурсами.

У проекті:

Економічна ефективність = $311760 / 229086 = 1,36$.

Розраховано точку безбитковості та термін окупності.

Точка безбитковості = $Zov / (Цоп - Вп)$

де Zov – загальні операційні витрати організації;

Цоп – ціна одиниці продукції організації;

Вп – прямі витрати на одиницю продукції.

Точка безбитковості = $16585,2 / (1299 - 885,42) = 40$ одиниць.

Термін окупності проекту = $\text{Річні витрати} / \text{Результат} = 229086 / 311760 = 0,74$ р. (близько 9 місяців).

На сьогодні отримано наступні результати:

– вироблено пробну партію ковдр (розміром 110*100 см) у кількості 10 шт: розроблено дизайн, закуплено матеріали, виконано організаційні роботи з виробництва;

– розвинута бізнес-сторінка у Instagram (urban._way рис. 3), де вже з рік реалізуються нічні аксесуари та виставлено перші дослідні зразки ковдр «Бонпон», з метою виявлення попиту;

– відкрито Інтернет-магазин на платформі Prom.ua, де розміщено всю необхідну інформацію (сплачено річну оренду на його утримання);

– на сьогоднішній день реалізовано 8 ковдр (період півмісяця);

– постійно проводиться робота з маркетингового просування: на платформі Prom.ua куплена реклама ProSale (в рамках бюджету 150грн), у Instagram здійснюється розвиток контенту шляхом знімання відео-історії про те, як виготовляються ковдри «Бонпон», залучається дитяча аудиторія для виявлення справжніх емоцій, проводиться соціальне опитування на тему, який дизайн виробу бачать потенційні покупці і т.п.

Для подальшого розвинення проекту планується виробити оздоровчі ковдри-матрацики з сегментами розміром 3*3см з наповнювачем Memory Foam.

Матеріал Memory Foam – високотехнологічний матеріал, що був спочатку розроблений на початку 70-х років в дослідницькому центрі NASA для того, щоб зменшити тиск, викликаний гігантської силою гравітації, яку відчували астронавти під час старту.

Клітинки з «пам'яттю», з яких складається матеріал, реагуючи на температуру і вагу людського тіла, ідеально підлаштовуються під форму тіла, в точності повторюючи його контури. Матеріал стає м'якше в областях з підвищеною температурою (там, де тіло щільніше прилягає до матраца), і залишається твердим у тих зонах, де немає сильного прилягання до поверхні. Допмагаючи розподілити вагу тіла на набагато більшій площі, клітинки з «пам'яттю» знижують тиск особливо чутливих ділянок тіла, таких як голова, плечі, стегна, коліна, ступні майже вдвічі.

Перерозподіл тиску сприяє збереженню природної циркуляції крові, попереджає порушення обміну речовин і забезпечує оптимальний рівень комфорту під час сну.

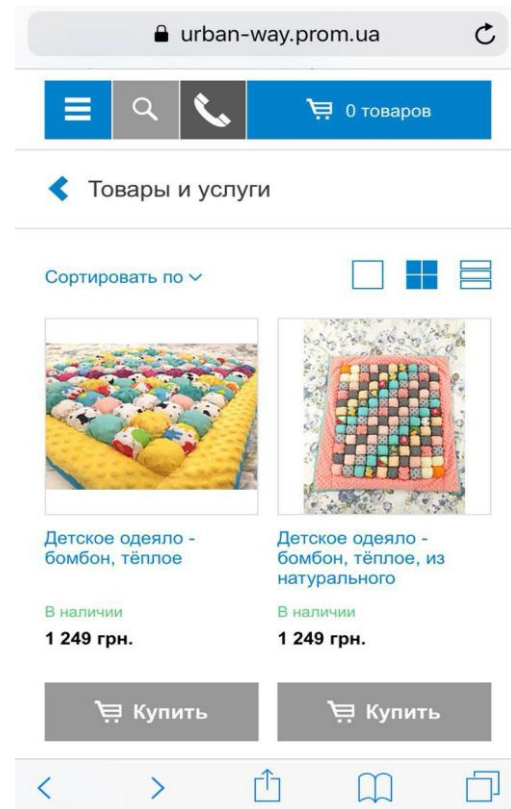
Memory Foam називають «дихаючим» матеріалом. Його внутрішня структура є самовентильюючою це дозволяє волозі, яку виділяє людина протягом ночі, швидко випаровуватися з поверхні матраца, забезпечуючи, тим самим, хороший доступ кисню до шкіри і підтримуючи природний повітрообмін в тканинах. Антибактеріальні та гіпоалергенні властивості Memory Foam дають матеріалу додаткові переваги перед іншими наповнювачами.

На ринку дитячих виробів матрациків в дизайні «Бонпон» з оздоровчими властивостями Memory Foam ще не існує.

Для реалізації нового проекту необхідні додаткові кошти на виробництво (табл. 4).

а)

б)

Рис. 3 Вигляд контенту: а) у Instagram , б) платформи Prom.ua

Таблиця 4 – Необхідні додаткові витрати на виробництво партії оздоровчих ковдр-матрациків з наповнювачем Memory Foam

№	Найменування статті витрат, грн	Величина, грн
1	Матеріали: - верхня тканина – сатин (відріз з урахуванням припусків розміром 140*154 см); - наповнювач - Memory Foam (відріз з розміром 200*120*1 см); - армовані нитки в тон текстилю Сума по матеріалу:	211,4 487 19,1 7 17,5
2	Робота (пошив):	200
3	Разом:	917,5

Висновки. Зроблено висновок, що підприємницький бізнес проявляє себе як особлива сила, що робить вплив на всі умови життя людського суспільства. В результаті розвитку підприємницького бізнесу підвищується матеріальний і духовний потенціал суспільства. Підприємництво створює сприятливий ґрунт для практичної реалізації здібностей і талантів кожної людини, формує повагу до особистості як такої, стає способом життя багатьох людей.

А розвиток саме молодіжної підприємницької діяльності потрібно розглядати як об'єктивну необхідність і реальність сучасного етапу розвитку України. Розвиток саме студентського

підприємництва має зайняти особливе становище в системі державної молодіжної політики.

Втілення бізнес-проекту в повному обсязі (збільшення випуску ковдр по техніці «Бонпон» та розширенням лінійки асортименту – матрациків з наповнювачем Memory Foam) забезпечить розвиток підприємницької ініціативи та створення власного бізнесу, що дасть змогу само реалізуватися.

Матрацики з наповнювачем Memory Foam можуть використовуватися для дітей віком до трьох років та у комплексній терапії дітей з захворюванням аутизму, дитячого церебрального паралічу, виконуючи оздоровчу функцію.

Будь-яке ефективне підприємництво повинно забезпечувати прибуток. Проведені у бізнес-проекті розрахунки ефективності свідчать про прибутковість та рентабельність виробництва ковдр та матрациків: річний ефект становить 82674 грн., ефективність – 1,36, точка беззбитковості – 40 одиниць, термін окупності проекту близько 9 місяців.

В якості ринків збуту запропоновано використання молодіжного середовища й Інтернет-простору, що гарантує швидке реагування на ринку та нижчі витрати на збут ніж в офлайн.

Прораховане додаткове фінансування для подальшого розвитку бізнес-ідеї виробництва матрациків з наповнювачем Memory Foam.

Список літератури

1. Lyubov Pomytkina. Personal readiness of youth to making strategic life decisions. *European Applied Sciences*, Germany (Stuttgart), 2013, № 5. P. 155–157.

2. Кучеренко В.Р., Марущак В.П., Добрава Н.В., Осипова М.М. *Практичний курс бізнесу*. Навчальний посібник (збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань). Одеса. Пальміра, 2009. 184 с.
3. Літвиненко М.В., Зубкова Т.А. Створення сильних конкурентних позицій підприємства завдяки стратегічній силі маркетингу. *Матеріали IV міжнародної науково-практичної Інтернет конференції «Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики»*. Харків: НФаУ, 2016. С. 479-486.
4. Зарипова Н.Ш. Обучение предпринимательству в современном социокультурном пространстве. *Информация и образование: границы коммуникаций*. Москва, 2014. № 6 (14). С. 220-222.
5. Літвиненко О.О. Інтернет-магазин, як різновид успішного бізнесу. *Тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2018. С. 259-261.
6. Круглий стіл на тему «Підтримка жіночого підприємництва як фактор розвитку міста» [Електронний ресурс] – Режим доступу: [www/hduht.edu.ua/index.php/uk/news/1396-krugl-stil2016](http://www.hduht.edu.ua/index.php/uk/news/1396-krugl-stil2016). URL: <http://www.hduht.edu.ua/index.php/uk/news/1396-krugl-stil2016>.
7. Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016–2020 роки. Постанова Кабінету Міністру України від 18 лютого 2016 року №148. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-%D0%B.F>.
8. Коваль Г.В. Особливості державної молодіжної політики в Миколаївській області. Наукові праці. Державне управління. URL: file:///Users/tatanafesenko/Downloads/Npchdu_2012_181_169_8.pdf.
9. Літвиненко О.О., Літвиненко М.В., Чернобровкіна С.В., Великодна О.В. Дослідження особливостей формування програм мерчандайзингу компаніями-дистрибуторами. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» зб. наук. пр. Харків: НТУ «ХПІ», 2015. №33. С.39-43.*
10. Лангліц О., Герасикова В.В., Літвиненко М.В. Управління потенціалом підприємства на основі використання інструментів маркетингової діагностики. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» зб. наук. пр. Харків: НТУ «ХПІ», 2015. № 25 (1134). С. 42 – 47.*
11. Коломєць Т.Д. Обучение предпринимательскому мышлению и предпринимательским действиям на основе системы элементов бизнеса. *Тезисы докладов Международной конференции «Формирование профессиональных предпринимательских компетенций молодежи в процессе обучения предпринимательству»*. М.: Московский финансово-промышленный университет «Синергия», 2014. С. 48-58.
12. <https://news.finance.ua/ru/news/-/413044/predprinimatelstvo-v-ukraine-vozmozhnosti-problemy-i-vyzovy>.
2. Zary`pova N.Sh. Obucheny`e predp`ry`ny`matel`stvu v sovremennom socy`okul`turnom prostranstve [Entrepreneurship education in modern sociocultural space] . *Ynformacy`ya y` obrazovany`e: grany`czyy kommuny`kacy`j*. Moskva, 2014. no. 6 (14). pp. 220-222.
5. Litvy`nenko O.O. Internet-magazy`n, yak riznovy`d uspishnogo biznesu [Internet-shop, yak rzidovid successful business]. *Tezy` dopovidej I Vseukrayins`koyi naukovy`-praky`chnoyi internet-konferenciyi* [Tezi dopovidey I Vseukrainsko i naukovy`-praktichno internet-konferencii]. Lucz`k: IVV Lucz`kogo NTU, 2018. pp. 259-261.
6. Krugly`j stil na temu «Pidtry`mka zhinochogo pidp`ry`emny`cztva yak faktor rozvy`tku mista» [A round table on the topic «The Triumphant of the Living Party as a Factor in the Development of the City »] [Elektronny`j resurs]. URL: <http://www.hduht.edu.ua/index.php/uk/news/1396-krugl-stil2016>.
7. Derzhavna cil`ova social`na programa «Molod` Ukrainy`n» na 2016–2020 roky` [State Social Program «Young Ukraine» for 2016–2020 Drops] Postanova Kabinetu Ministru Ukrainy`n` vid 18 lyutogo 2016 roku no.148 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-%D0%B.F>.
8. Koval` G.V. Osoblyvosti derzhavnoyi molodizhnoyi polityky` v Mykolayivs`kij oblasti [Osobennosti state youth policies in Mykolaiivskiy areas] Naukovi praci. Derzhavne upravlinnya. URL: file:///Users/tatanafesenko/Downloads/Npchdu_2012_181_169_8.pdf.
9. Litvy`nenko O.O., Litvy`nenko M.V., Chernobrovkina S.V., Vely`kodna O.V. Doslidzhennya osoblyvostej formuvannya program merchandajzy`ngu kompaniyamy`-dy`stry`butoramy` [Distribution of special features for merchandising by distributor companies]. *Visnyk Nacional`nogo texnichnogo universy`tetu «Xarkivs`ky`j politexnichny`j insty`tut» zb. nauk. pr.* Xarkiv: NTU «XPI», Bulletin of the National Technical University “Kharkov Polytechnical Institute” zb. sciences. Kharkiv Ave.: NTU “KhPI”, 2015. no 33. pp.39-43.
10. Langlicz O., Gerasy`kova V.V., Litvy`nenko M.V. Upravlinnya potencialom pidp`ry`emstva na osnovi vy`kory`stannya instrumentiv markety`ngovoyi diagnosty`ky`. [Managing the potential of the company on the basis of the innovation of marketing diagnostics.] *Visnyk Nacional`nogo texnichnogo universy`tetu «Xarkivs`ky`j politexnichny`j insty`tut» zb. nauk. pr.* [Bulletin of the National Technical University “Kharkov Polytechnical Institute” zb. sciences. Kharkiv Ave.: NTU “KhPI”] Kharkiv: NTU «XPI», 2015. no. 25 (1134). pp. 42 – 47.
11. Kolomy`ecz T.D. Obucheny`e predp`ry`ny`matel`skomu myshlenny`yu y` predp`ry`ny`matel`sky`m dejstvy`yam na osnovе sy`stemy` elementov by`znesa. [Training in entrepreneurial thinking and entrepreneurial actions based on a system of business elements] *Tezy`sy` dokladov Mezhdunarodnoj konferency`y` «Formy`rovany`e professy`onal`ny`x predp`ry`ny`matel`sky`x kompetency`j molodezhy` v processe obucheny`ya predp`ry`ny`matel`stvu»*. [Abstracts of the International Conference «Formation of professional entrepreneurial competencies of young people in the process of entrepreneurship education»]. Moscow: Moskovsky`j fy`nansovo-promyshlenny`j uny`versy`tet «Sy`nery`ya», 2014. pp. 48-58.
12. <https://news.finance.ua/ru/news/-/413044/predprinimatelstvo-v-ukraine-vozmozhnosti-problemy-i-vyzovy>.

References (transliterated)

1. Lyubov Pomytkina. Personal readiness of youth to making strategic life decisions. *European Applied Sciences*, Germany (Stuttgart), 2013, no 5. pp. 155–157.
2. Kucherenko V.R., Marushhak V.P., Dobrova N.V., Osy`pova M.M. *Praky`chny`j kurs biznesu*. [Practical course biznesu.] Navchal`ny`j posibny`k (zbirny`k vprav, zadach, testiv ta sy`tuacijny`x zavdan`). Odessa. Pal`mira, 2009. 184 p.
3. Litvy`nenko M.V., Zubkova T.A. Stvorennya sy`l`ny`x konkurentny`x pozy`cij pidp`ry`emstva zavdyaky` strategichnij sy`ly` markety`ngu [Establishment of strong competitive positions strategic business ventures strategic marketing]. *Materialy` IV mizhnarodnoyi naukovy`-praky`chnoyi Internet konferenciyi «Menedzhment ta markety`ng u skladі suchasnoyi ekonomiky`*, nauky`, osvity`, prakty`ky`» [Materials of the 4th International Internet Scientific Practical Internet Conference “Management and marketing at the warehouse of economics, science, education, practice]. Xarkiv: NFaU, 2016. pp. 479-486.
4. Zary`pova N.Sh. Obucheny`e predp`ry`ny`matel`stvu v sovremennom socy`okul`turnom prostranstve [Entrepreneurship education in modern sociocultural space] . *Ynformacy`ya y` obrazovany`e: grany`czyy kommuny`kacy`j*. Moskva, 2014. no. 6 (14). pp. 220-222.
5. Litvy`nenko O.O. Internet-magazy`n, yak riznovy`d uspishnogo biznesu [Internet-shop, yak rzidovid successful business]. *Tezy` dopovidej I Vseukrayins`koyi naukovy`-praky`chnoyi internet-konferenciyi* [Tezi dopovidey I Vseukrainsko i naukovy`-praktichno internet-konferencii]. Lucz`k: IVV Lucz`kogo NTU, 2018. pp. 259-261.
6. Krugly`j stil na temu «Pidtry`mka zhinochogo pidp`ry`emny`cztva yak faktor rozvy`tku mista» [A round table on the topic «The Triumphant of the Living Party as a Factor in the Development of the City »] [Elektronny`j resurs]. URL: <http://www.hduht.edu.ua/index.php/uk/news/1396-krugl-stil2016>.
7. Derzhavna cil`ova social`na programa «Molod` Ukrainy`n» na 2016–2020 roky` [State Social Program «Young Ukraine» for 2016–2020 Drops] Postanova Kabinetu Ministru Ukrainy`n` vid 18 lyutogo 2016 roku no.148 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-%D0%B.F>.
8. Koval` G.V. Osoblyvosti derzhavnoyi molodizhnoyi polityky` v Mykolayivs`kij oblasti [Osobennosti state youth policies in Mykolaiivskiy areas] Naukovi praci. Derzhavne upravlinnya. URL: file:///Users/tatanafesenko/Downloads/Npchdu_2012_181_169_8.pdf.
9. Litvy`nenko O.O., Litvy`nenko M.V., Chernobrovkina S.V., Vely`kodna O.V. Doslidzhennya osoblyvostej formuvannya program merchandajzy`ngu kompaniyamy`-dy`stry`butoramy` [Distribution of special features for merchandising by distributor companies]. *Visnyk Nacional`nogo texnichnogo universy`tetu «Xarkivs`ky`j politexnichny`j insty`tut» zb. nauk. pr.* Xarkiv: NTU «XPI», Bulletin of the National Technical University “Kharkov Polytechnical Institute” zb. sciences. Kharkiv Ave.: NTU “KhPI”, 2015. no 33. pp.39-43.
10. Langlicz O., Gerasy`kova V.V., Litvy`nenko M.V. Upravlinnya potencialom pidp`ry`emstva na osnovi vy`kory`stannya instrumentiv markety`ngovoyi diagnosty`ky`. [Managing the potential of the company on the basis of the innovation of marketing diagnostics.] *Visnyk Nacional`nogo texnichnogo universy`tetu «Xarkivs`ky`j politexnichny`j insty`tut» zb. nauk. pr.* [Bulletin of the National Technical University “Kharkov Polytechnical Institute” zb. sciences. Kharkiv Ave.: NTU “KhPI”] Kharkiv: NTU «XPI», 2015. no. 25 (1134). pp. 42 – 47.
11. Kolomy`ecz T.D. Obucheny`e predp`ry`ny`matel`skomu myshlenny`yu y` predp`ry`ny`matel`sky`m dejstvy`yam na osnovе sy`stemy` elementov by`znesa. [Training in entrepreneurial thinking and entrepreneurial actions based on a system of business elements] *Tezy`sy` dokladov Mezhdunarodnoj konferency`y` «Formy`rovany`e professy`onal`ny`x predp`ry`ny`matel`sky`x kompetency`j molodezhy` v processe obucheny`ya predp`ry`ny`matel`stvu»*. [Abstracts of the International Conference «Formation of professional entrepreneurial competencies of young people in the process of entrepreneurship education»]. Moscow: Moskovsky`j fy`nansovo-promyshlenny`j uny`versy`tet «Sy`nery`ya», 2014. pp. 48-58.
12. <https://news.finance.ua/ru/news/-/413044/predprinimatelstvo-v-ukraine-vozmozhnosti-problemy-i-vyzovy>.

Hađiuuua(received) 20.11.2018

Відомості про авторів /Сведения об авторах / About the Authors

Літвиненко Олександра Олександрівна (Litvinenko Olexsandra Olexsandrovna, LitvinenkoOleksandraOleksandrivna)– Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», студент; м. Харків, Україна; e-mail: dozeentt@gmail.com

Літвиненко Марія Владиславна (Litvinenko Mariya Vladislavna, LitvinenkoMarijaVladuckavna)– кандидат технічних наук, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», доцент кафедри економіки і маркетингу; м. Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7422-8302>, e-mail: dozeentt@gmail.com